СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ
„СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“
България, София 1504, бул. Цар Освободител 15
тел.: +359 2 9308 200; факс: +359 2 9460 255
www.uni-sofia.bg info@admin.uni-sofia.bg

SOFIA UNIVERSITY
ST. KLIMENT OHRIDSKI
Bulgaria, 1504 Sofia, 15 Tsar Osvoboditel Blvd.
phone: +359 2 9308 200; fax: +359 2 9460 255
www.uni-sofia.bg info@admin.uni-sofia.bg

ДО ПРОФ. ГАЛИН ЦОКОВ
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

Копие:

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „Св. Кл. Охридски“ - Ректорат
Изх. № 04-07-205 / 08. 08. 2024

ДО
ПРОФ. Д-Р МИГЛЕНА ТЕМЕЛКОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СЪВЕТА НА РЕКТОРИТЕ
В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Относно: Становище на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ по реда на чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове по проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет, пубикуван в Портала за обществени консултации на МС

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СЪВЕТА НА РЕКТОРИТЕ,

На 06.08.2024 г. на интернет страницата на Министерския съвет в Портала за обществени консултации е пубикуван за обществено обсъждане проект на постановрение на Министерския съвет за изменение и допълнение на ПМС № 162 от 2001 г. за определяне на диференцирани нормативи за издръжка на обучението за един студент по професионални направления и ПМС № 328 от 2015 г. за определяне на средствата от държавния бюджет за издръжка на обучението в държавните висши училища в зависимост от комплексна оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда[1].

В определения срок по чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове, даваме становището на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ по проекта, подкрепено от синдикалните организации в СУ - УСО при НБС „ВОН“ – КНСБ, УС на КТ „Подкрепа“ и УСО при ФУНИС, както следва:

Двете правителствени постановления (162/2001 г. и 328/2015 г.) определят различни подходи за финансиране на обучението в държавните висши училища (ДВУ).

ПМС № 162/2001 г. установява диференцирани нормативи за издръжка на обучението за един студент по професионални направления. Нормативите вземат предвид разходите, свързани с предоставянето на образование във всяко професионално направление, като заплати на академичния, изследователския и друг състав, разходи за издръжка, материали и инфраструктура, административни разходи и

[1] Портал за обществени консултации (strategy.bg)

др. Този подход осигурява базовата сума за финансиране на обучението за всеки студент, независимо от професионалното направление, което изучава.

ПМС № 328/2015 г. въведе нов модел на финансиране, който свърза част от средствата от държавния бюджет за издръжка на обучението в ДВУ с комплексна оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда. Комплексната оценка се основава на показатели като академични постижения, научни изследвания, реализация на пазара на труда, обществено въздействие и др. Чрез този подход ДВУ се стимулират да подобрят качеството на своето обучение и да се приведат в съответствие с нуждите на пазара на труда.

И двата модела имат за цел да осигурят адекватно финансиране за ДВУ, но го правят по различен начин. Диференцираните нормативи гарантират, че професионалните направления с по-високи разходи за обучение получават повече финансиране, докато моделът, базиран на изпълнението, възнаграждава ДВУ, които предоставят висококачествено образование и отговарят на нуждите на пазара на труда.

Тъй като и двата модела се използват заедно, за да се създаде по-всеобхватен подход към финансирането на обучението в ДВУ, смятаме, че е правилен подходът на вносителя за изменение и допълнение и на двете постановления на министерския съвет едновременно.

От една страна, **наложителна и навременна е предложената корекция на съотношенията в нормативите за издръжка на обучението** на студентите между отделните професионални направления, определени с ПМС № 162/2001 г., поради действащия дисбаланс в държавното финансиране и наличието на големи диспропорции между отделните професионални направления. Предложеният проект, в който увеличенията на коефициентите на по-ниско финансираните професионални направления е по – висок спрямо останалите, отговаря на реалните потребности на висшите училища и частично компенсира дисбаланса, действал в продължение на десетилетия, което **подкрепяме напълно**.

Действащи коефициенти по ПН	Предложени коефициенти по ПН	Ръст в %
1.6	2.6	63%
2	3	50%
2.5	3.5	40%
3	4.4	47%
5	6.5	30%
5.3	7	32%
6.2	7.5	21%
6.5	8	23%
7.2	8	11%

На следващо място, смятаме, че **предложените промени в ПМС № 328/2015 г.**, определящи финансирането на държавните висши училища в България, свързани с устойчивостта на политиката, заложена в Стратегията за развитие на висшето образование за насочване на финансирането в професионалните направления и висшите училища, получили по-висока оценка за качество и съответствие с потребностите на пазара на труда, преструктурирането на финансирането към професионални направления, за които се очаква бъдещ недостиг от кадри на пазара на труда и

насърчаването на профилната оптимизация, **са израз на последователните и целенасочени усилия, които следва да се предприемат на държавно ниво за повишаване ефективността на публичните разходи в системата на висшето образование и осигуряване на условия за качествено такова.**

Създадената в последните години всеобхватна и надеждна система за оценяване, която точно измерва качеството на образованието, предлагано от ДВУ, вземаща предвид фактори като академични постижения, научни изследвания, удовлетвореност на студентите, реализация на пазара на труда и обществено въздействие, **цели именно да се осигури адекватно финансиране за държавните висши училища въз основа на качеството на обучение и привеждането му в съответствие с пазарните нужди.** Повишаването на финансирането по този стълб подпомага и насърчава на сътрудничеството между университетите и бизнеса, улеснява партньорствата между ДВУ и предприятията, за да се постигне достатъчно ниво на увереност, че учебните програми са в крак с изискванията на пазара на труда. Насърчаването на тези връзки стимулира ДВУ да адаптират своите учебни програми, за да отговорят по-добре на нуждите на работодателите и да подобрят възможностите за заетост на своите възпитаници.

Не на последно място, **актуализирането на коефициентите по професионални направления и на показателите за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда**, респективно на средствата за издръжка на обучението по двата показателя, ще дадат възможност на висшите училища за **адекватно определяне на таксите за обучение на студентите** за следващата учебна година (особено за професионалните направления с по - ниски коефициенти), съответстващи на търсенето и конкурентни спрямо таксите в частните висши училища.

[redacted]

РЕКТОР
ПРОФ. Д-Р ГЕОРГИ ВЪЛЧЕВ